

Domov>Zakonodaja in sodna praksa>Nacionalno pravo

Izvirna jezikovna različica te strani [\[ro\]](#) je bila pred kratkim spremenjena. To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

romunščina

Swipe to change

Nacionalno pravo

Romunija

Ta stran vsebuje informacije o romunskem pravem sistemu in pregled romunskega prava.

Za izbrano jezikovno različico ni uradnega prevoda.

Tukaj je na voljo strojni prevod vsebine. Opozarjamo, da je prevod samo okvirjen. Lastnik te strani ne prevzema nikakršne odgovornosti glede kakovosti tega strojno prevedenega besedila.

-----slovenščina-----bolgarščinašpanščinačeščinadanščinanemščinaestonščinagrščinaangleščinafrancoščinahrvščinaitalijanščinalatvijščinalitovščinamadžarščinamalteščinanizozemščinapoljščinaportugalščinaslovaščinafinščinašvedščina

Pravni viri

Viri romunskega prava so:

romunska ustava;

zakoni, ki jih je sprejel parlament (ustavno pravo, sistemska zakonodaja in skupna zakonodaja);

odloki predsednika Romunije;

zakonodajni akti vlade (odloki, izredni odloki, sklepi);

zakonodajni akti, ki jih je izdala centralna državna uprava (ministrske odredbe, navodila in predpisi);

zakonodajni akti, ki jih je izdala lokalna državna uprava (okrožni svet, občinski svet, mestni svet Bukarešte);

zakonodaja EU (uredbe, direktive);

mednarodne pogodbe, katerih pogodbenica je Romunija.

Vrste pravnih aktov – opis

Romunski pravni okvir vključuje naslednje pravne akte:

Ustava je najvišji romunski pravni akt. Ureja strukturo Romunije kot nacionalne, enotne in nedeljive države, odnose med izvršnimi, zakonodajnimi in sodnimi organi ter med državnimi organi, državljani in pravnimi osebami.

Ustavna zakonodaja izhaja iz ustavne oblasti, tj. iz ustavne skupščine, ki jo izvolijo in skličejo v ta namen.

Sistemska zakonodaja ureja področja, ki so zelo pomembna za državo, kot so državne meje, romunsko državljanstvo, državni grb in državni pečat, pravna ureditev premoženja in dediščine, organizacija in izvedba referendumov, kazniva dejanja, kazni in predpisi o prestajanju kazni, organizacija in delovanje vrhovnega sodnega sveta, sodišč, državnega tožilstva in računskega sodišča, pravice posameznikov, ki jih oškodujejo javni organi, nacionalna obramba, organizacija vladnih organov, politične stranke.

Skupna zakonodaja ureja vsa druga področja, ki niso zajeta v sistemski zakonodaji. Skupna zakonodaja ne more dopolniti ali spremeniti višjega predpisa, kot je sistemska zakonodaja ali ustava.

V posebnih primerih (parlamentarne počitnice) lahko na podlagi zakonodajnega pooblastila nekatera področja, ki jih določi parlament, urejajo **vladni odloki**.

Takšni odloki se izdajo na podlagi posebnega akta o pooblastitvi, znotraj omejitev in pod pogoji iz tega akta. Vlada lahko v izrednih razmerah po potrebi izda izredne odloke na katerem koli področju.

Sklepi vlade določajo, kako se zakoni učinkovito izvajajo, ali pa določajo druge različne organizacijske vidike njihove izvedbe.

Zakonodajni akti, ki jih izda centralna državna uprava (odredbe in navodila), se izdajo samo na podlagi zakonodaje, sklepov vlade in vladnih odlokov ter njihovega izvajanja.

Akti avtonomnih upravnih organov.

Zakonodajni akti, ki jih izda lokalna državna uprava (okrožni svet, občinski svet, mestni svet Bukarešte), urejajo področja, ki spadajo v pristojnost lokalnih državnih organov.

Drugi pravni viri

Sodna praksa ESČP in sodna praksa sodišč EU.

Medtem ko nacionalna sodna praksa ni pravni vir, so odločitve višjega pritožbenega sodišča za zagotovitev enotne razlage nekaterih zakonskih določb nedvomno sekundarni pravni viri. Poleg tega se lahko odločitve ustavnega sodišča, ki imajo učinek *erga omnes*, in ne *inter partes litigantes*, štejejo za sekundarne pravne vire.

V skladu s členom 1 Zakona št. 287/2009 o civilnem zakoniku so lahko viri civilnega prava zakonodaja, **prakse in splošna načela prava**. Z izrazom „prakse“ so mišljene tradicija (ustaljena praksa) in strokovne prakse.

Zgoraj navedene določbe določajo naslednje predpise za uporabo praks kot pravnih virov:

prakse se uporabljajo v zadevah, ki niso določene z zakonodajo. Kadar prakse niso na voljo, se uporabljajo zakonske določbe za podobne zadeve, kadar pa takšne določbe niso na voljo, se uporabljajo splošna načela prava;

v zakonsko urejenih zadevah se prakse uporabljajo le, kadar se zakon izrecno sklicuje nanje;

samo prakse, ki so v skladu s javnim redom in sprejetimi moralnimi načeli, se lahko štejejo za pravne vire;

zainteresirana stran mora dokazati obstoj praks in njihovo vsebino. Za prakse, objavljene v zbirkah, ki so jih pripravili organi ali organizacije, pristojne na zadevnem področju, se šteje, da obstajajo, dokler ni dokazano nasprotno.

Hierarhija predpisov

Hierarhija predpisov v Romuniji je naslednja:

Romunska ustava in ustavno pravo sta na vrhu hierarhije predpisov. Vsi ostali deli zakonodaje in predpisov morajo biti skladni z njima.

Sistemska zakonodaja je na drugem mestu v pravni hierarhiji. Parlament sprejme sistemsko zakonodajo s kvalificirano večino.

Skupna zakonodaja je tretja kategorija pravnih predpisov. Parlament sprejme skupno zakonodajo z navadno večino. Skupna zakonodaja ne more dopolniti ali spremeniti sistemske zakonodaje ali ustave.

Vladni odloki so četrta kategorija predpisov.

Sklepi vlade so peta kategorija predpisov v pravni hierarhiji.

Zakonodajni akti, ki jih izdajo centralna državna uprava in avtonomni upravni organi, so šesta kategorija predpisov v pravni hierarhiji.

Zakonodajni akti, ki jih izda lokalna državna uprava (okrožni svet, občinski svet, mestni svet Bukarešte), pa imajo zadnje mesto v hierarhiji predpisov.

Institucionalni okvir

Institucije, pristojne za sprejemanje zakonodaje

Država v skladu z ustavo temelji na načelih **delitve oblasti** ustavne demokracije (zakonodajne, izvršilne in sodne) **ter načelih uravnoteženega razmerja med oblastjo in demokratičnim nadzorom**.

Oblast je prav tako razdeljena med parlament, vlado in pravosodne organe, ki to oblast tudi izvršujejo. Ustavno sodišče, romunski varuh človekovih pravic, računsko sodišče in zakonodajni svet prav tako zagotavljajo uravnoteženo razmerje med javnimi organi in državljani.

Parlament je najvišji zastopnik državljanov in edini zakonodajni organ v državi. Sestavljata ga **poslanska zbornica** in **senat**. Načeloma ima parlament izključno **zakonodajno oblast**, vendar v nekaterih primerih to funkcijo deli z izvršilnim organom (vlado) in volivci (državljeni).

Vlada lahko izdaja odloke na podlagi posebnega zakona o pooblastitvi, ki ga je sprejel parlament. V izjemnih izrednih okoliščinah, ki jih je treba nujno obravnavati, lahko vlada izda tudi izredne odloke.

Zakonodajni postopek odločanja

Zakonodajni postopek odločanja ima tri faze:

1. Vladna faza ali predparlamentarna faza se nanaša na:

pripravo in sprejetje osnutka zakonodajnega akta na ravni vlade;

predložitev osnutka zakonodajnega akta v javno razpravo, pod pogoji, ki jih določa zakon;

potrditev na ravni zakonodajnega sveta, medministrski ravni in ravni drugih institucij;

sprejetje osnutka zakonodajnega akta na ravni vlade.

2. Parlamentarna faza se nanaša na:

predložitev osnutka zakonodajnega akta enemu od dveh parlamentarnih domov (poslanski zbornici ali senatu kot prvemu domu), odvisno od pristojnosti, ki jo določa romunska ustava;

razpravo in sprejetje poročila/mnenja o osnutku zakonodajnega akta v stalnem parlamentarnem odboru (v nekaterih primerih se lahko ustanovijo posebni odbori);

prvi dom na plenarnem zasedanju sprejme mnenje o osnutku zakonodajnega akta in zakonodajnih predlogih, ki so mu predloženi. Za predložitev mnenja o osnutku zakonodajnega akta in zakonodajnih predlogov ima na voljo 45 dni od dneva, ko so bili predstavljeni stalnemu predsedstvu parlamenta:

v primeru zakonikov ali drugih posebej zapletenih zakonov je rok 60 dni od dneva, ko so predstavljeni stalnemu predsedstvu;

za izredne vladne odloke je rok 30 dni;

osnutek zakonodajnega akta ali zakonodajni predlog se pri prekoračitvi roka šteje za sprejet in se predloži poslanski zbornici, ki sprejme končno odločitev.

Sledi glasovanje o osnutkih zakonodajnih aktov/zakonodajnih predlogih (sprejetje ali zavrnitev), ki se nato predložijo odločitveni zbornici (poslanski zbornici ali senatu), ta pa sprejme končno različico zakonodajnega akta.

3. Poparlamentarna faza se nanaša na:

nadzor ustavnosti zakona (nadzor *a priori*) (ustavno sodišče potrdi skladnost zakona z ustavo). To lahko zahteva **predsednik Romunije**, predsednik enega od dveh parlamentarnih domov, vlada, vrhovno kasacijsko sodišče, romunski varuh človekovih pravic ali vsaj 50 poslancev ali 25 senatorjev. Nadzor ustavnosti se lahko izvede tudi po uradni dolžnosti;

nazadnje **predsednik razglasi zakon** v 20 dneh po prejetju. Če predsednik zahteva ponoven pregled zakona (to se lahko zahteva samo enkrat) ali preverjanje njegove ustavnosti, mora biti zakon razglašen v desetih dneh od njegovega prejetja, potem ko ga je ustavno sodišče ponovno pregledalo ali potrdilo njegovo skladnost z ustavo;

zakon začne veljati v treh dneh od objave v delu 1 romunskega uradnega lista ali na poznejši datum, naveden v zakonu.

Pravne zbirke podatkov

Romunska pravna zbirka podatkov, ki jo oblikuje, upravlja in posodablja zakonodajni svet, ponuja brezplačni javni dostop do romunske zakonodaje.

To je spletna različica romunskega zakonodajnega registra (*Repertoriul legislației României*) – uradni register romunske zakonodaje, ki ponuja natančne in pravilne informacije o pravnem statusu vsakega posameznega zakona v različnih časovnih obdobjih.

Zbirka podatkov obsega obdobje od leta 1864 do današnjega dne.

Do podatkov lahko dostopate z naslednjimi iskalnimi merili:

kategorija/vrsta zakonodajnega akta;

številka;

leto (obdobje) izdaje;

obdobje objave;

uradna objava (vrsta, številka, leto);

ključne besede v naslovu;

status akta (veljaven, ni več veljaven);

druga merila (zakonodaja, posamezno/objavljeno, neobjavljeno).

Intranet **zakonodajnega sveta** vključuje zbirko podatkov, ki se posodablja s podrobnimi pravnimi informacijami, potrebnimi za posebno nalogo potrjevanja osnutkov zakonodajnih aktov ali za zagotavljanje informacij v zakonodajnem postopku.

Do druge pravne **zbirke podatkov** (čeprav je organizirana drugače) lahko dostopate na spletni strani **poslanske zbornice** (eden od parlamentarnih domov).

Iščete lahko po:

vrsti zakonodajnega akta;

številki;

datumu;

javnem organu, ki je izdal zakonodajni akt;

datumu objave in ključnih besedah (oboje v naslovu in glavnem besedilu akta).

Ali je dostop do zbirke podatkov brezplačen?

Da, dostop do zbirke podatkov je **brezplačen**.

Zadnja posodobitev: 20/03/2014

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.